

ISSN 2657-3326

MONITOR ASEAN

LUTY 2019

„Monitor ASEAN” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w państwach Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej, ze szczególnym naciskiem na działania Chin w regionie. Monitor opracował Mateusz Chatys – młodszy analityk Ośrodka Spraw Azjatyckich.

MONITOR ASEAN

LUTY 2019

I. STOSUNKI CHINY-ASEAN

2 luty: Filipiny będą protestować przeciwko utworzeniu przez Chiny centrum ratunkowego na Morzu Południowochińskim. Minister spraw zagranicznych Filipin - Teodoro Locsin, ogłosił, iż Filipiny nie zgodzą się na utworzenie przez Chiny centrum ratunkowego na rafie Fiery Cross. Opinia ta jest sprzeczna ze zdaniem prezydenta Rodrigo Duterte, którego rzecznik kilka dni temu oświadczył, że Filipiny powinny być wdzięczne za tą chińską inicjatywę. Teodoro Locsin razem z sędzią Sądu Najwyższego - Antonio Carpio, odnoszą się sceptycznie do chińskiej aktywności na Morzu Południowochińskim, o czym świadczy fakt, że byli zaangażowani w prace nad wnioskiem przeciwko chińskim roszczeniom złożonego do Stałego Trybunału Arbitrażowego w Hadze. Minister spraw zagranicznych dodał, że jakiegokolwiek decyzje w tek sprawie zostaną podjęte dopiero po przedstawieniu raportu przez doradcę ds. bezpieczeństwa narodowego Hermogenesa Esperona.

6 luty: rosnący popyt na duriany w Chinach jedną z przyczyn wycinki lasów w Malezji. Ekolodzy ostrzegają przed zagrożeniami wynikającymi z nadmierną wycinką lasów w Malezji. Coraz częściej rolnicy przekształcają swoje sady w uprawy na skalę przemysłową, żeby zaspokoić chiński popyt na duriany, co wiąże się z rosnącą wycinką lasów deszczowych. Według ministerstwa rolnictwa w ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 2018 roku Malezja sprzedała do Chin duriany o wartości ponad 1,8 mln USD, czyli dwa razy więcej niż w tym samym okresie w 2017 roku. W sierpniu ma dojść do podpisania umowy między stronami, umożliwiającej wysyłkę zamrożonych owoców, dzięki czemu eksport wzrośnie do 430 tys. ton do 2030 roku.

8 luty: Indonezja planuje w tym roku ukończyć połowę prac nad linią kolejową Dżakarta-Bandung. Prezes państwowej firmy Wijaya Karya – Tumiyana, odpowiedzialnej za budowę linii szybkiej kolei Dżakarta-Bandung przy współpracy z Chinami

KRÓL TAJLANDII NIE POPARŁ KANDYDATURY SWOJEJ SIOSTRY NA PREMIERA

Księżniczka Ubolratana Mahidol złożyła swoją kandydaturę na premiera z ramienia partii Thai Raksa Chart, ale jej młodszy brat nie poparł jej kandydatury, argumentując, że zgodnie z konstytucją członkowie rodziny królewskiej nie mogą się angażować w życie polityczne państwa.

poinformował, że połowa prac nad projektem powinna się zakończyć w 2019 roku. Cała trasa o długości 144,3 km powinna zostać ukończona w 2020 roku a rok później będzie udostępniona do użytku publicznego. Pociągi będą poruszały się z prędkością 350 km/h, a podróż pomiędzy miastami zajmie 36 minut.

9 luty: chiński wykonawca mostu w Brunei zapewnił, że budowa nie wpłynie na środowisko naturalne. Chen Hongke, pełniący funkcję kierownika projektu chińskiej firmy budowlanej China State Construction Engineering Corporation (CSCEC) nadzorującej budowę wiaduktu Temburong o długości 30 km, zobowiązał się do prowadzenia prac konstrukcyjnych w taki sposób, aby nie wyrządzić szkód w środowisku naturalnym. Na placu budowy złożył również wizytę chiński ambasador w Birmie - Yu Hong, który przeprowadził kontrolę postępów prac nad wiaduktem. Zakończenie budowy jest planowane na listopad bieżącego roku. Dzięki wiaduktowi powstanie nowe połączenie dwóch dystryktów Muara i Temburong, a także skróci czas podróży między nimi z dwóch godzin do pół godziny.

13 luty: chińska ambasada na Filipinach przekazała sprzęt IT tamtejszym agencjom medialnym. Chiński ambasador - Zhao Jianhua, wziął udział w ceremonii przekazania sprzętu dla filipińskich mediów telewizyjnych i prasowych, w której uczestniczył również Martin Andanar, pełniący funkcję Sekretarza Prezydenckiego Biura Operacji Komunikacyjnych. Wśród podarowanego sprzętu znalazły się między innymi komputery z monitorami, kamery, aparaty cyfrowe, telepromptery i telefony komórkowe.

14 luty: niemal 90% prac nad linią kolejową Laos-Chiny zostanie ukończonych w 2019 roku. Li Bingxuan, pełniący funkcję dyrektora generalnego joint-venture Laos-China Railway Co., Ltd. Poinformował podczas konferencji prasowej, iż do końca 2019 roku wszystkie projekty związane z budową dróg i mostów zostaną ukończone w 95%, natomiast tunele w 90%. Do końca 2018 roku wszystkie prace przebiegały z planem a ich koszt wyniósł 1,7 mld USD co stanowi 31,5% całkowitego budżetu. Długość całej linii kolejowej wynosi 414 km z czego 62 km trasy stanowią mosty, a 198 km tunele.

15 luty: premier Malezji potwierdził swój udział w drugim szczycie inicjatywy Pasa i Szlaku w Chinach. Mahathir Mohamad jako pierwszy lider państwa na świecie potwierdził swój udział w kwietniowym szczycie chińskiej inicjatywy Pasa i Szlaku. Będzie to druga wizyta premiera Malezji w Chinach od czasu przejęcia władzy w maju 2018 roku. Głównym tematem rozmów między liderami państw będą najprawdopodobniej chińskie inwestycje w Malezji. W ostatnim czasie Mahathir podjął decyzję o anulowaniu dwóch gazociągów o wartości 2,3 mld USD, a także linii kolejowej na wschodnim wybrzeżu (East Coast Rail Link) z powodu niewydolności malezyjskiego budżetu.

18 luty: relacje Chiny-Malezja ciągle się rozwijają. Państwa będą w tym roku obchodzić 45. rocznicę nawiązania stosunków dyplomatycznych. Według specjalnego wysłannika malezyjskiego rządu do Chin - Tan Kok Wai, współpraca gospodarcza między stronami cały czas się rozwija. W ubiegłym roku handel dwustronny wyniósł 108,6 mld USD, natomiast liczba

chińskich turystów w Malezji wzrosła o 29% i wyniosła 2,94 mln. Z kolei minister finansów Malezji - Lim Guan Eng, w swoim przemówieniu potwierdził, że chiński pokojowy rozwój sprzyja również rozwojowi państw sąsiadujących. Zadeklarował też dalszy aktywny udział w inicjatywie Pasa i Szlaku. Chiński ambasador w Malezji – Bai Tian, zwrócił uwagę na to, że na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat Chiny są głównym partnerem handlowym Malezji, a takiej inwestycji jak park przemysłowy w Kedah, fabryka opon Maxtrek w Pahang czy fabryka stali Wen'an w Sarawak, świadczą o dobrej współpracy między państwami.

18 lutego: Radczynie Stanu Birmy docenia możliwości wiążące się z inicjatywą Pasa i Szlaku.

Na pierwszym spotkaniu komitetu ds. realizacji zadań w ramach inicjatywy Pasa i Szlaku, który powstał pod koniec 2018 roku, Aung San Suu Kyi podkreśliła potrzebę pracy nad projektami wchodzącymi w skład chińskiej inicjatywy w zgodzie z państwowymi priorytetami. U Myint Swe, pełniący funkcję wiceprzewodniczącego komitetu, wezwał do zaangażowania odpowiednich ministerstw i samorządów regionalnych, aby osiągnąć lepszą efektywność, a co za tym idzie przyspieszyć realizację projektów. Do najważniejszych z nich zaliczane są korytarz Ekonomiczny Chiny-Birma oraz przygraniczna strefa współpracy ekonomicznej.

19 lutego: Malezja robi postępy w rozmowach z Chinami i wznowi projekt kolei na wschodnim wybrzeżu.

Minister spraw zagranicznych Saifuddin Abdullah potwierdził, że rozmowy dotyczące wznowienia projektu budowy linii kolejowej na wschodnim wybrzeżu (The East Coast Rail Link) są już w końcowej fazie. Minister potwierdził, że strona chińska jest skłonna obniżyć koszty realizacji projektu, początkowo wycenionego na 20 mld USD, co było głównym powodem, dla którego premier Mahathir Mohamad zaraz po objęciu zawiesił prace. Za negocjacje jest odpowiedzialny Daim Zainuddin – doradca premiera. Oprócz linii kolejowej premier zawiesił także budowę dwóch rurociągów, które również miały zostać wykonane z udziałem Chin. Saifuddin Abdullah nie skomentował jednak ostatnich doniesień medialnych, iż udział Chin w wielu projektach infrastrukturalnych w Malezji miał być rekompensatą w zamian za pomoc poprzedniemu rządowi w ratowaniu sytuacji wokół funduszu inwestycyjnego 1MDB.

21 lutego: prezydent Filipin uważa, że kolejne forum inicjatywy Pasa i Szlaku wpłynie na wzmocnienie relacji dwustronnych z Chinami.

Podczas ostatniego spotkania Rodrigo Duterte z chińskim ambasadorem na Filipinach - Zhao Jianhua, prezydent wyraził satysfakcję z kierunku rozwoju relacji dwustronnych między państwami. Podkreślił jednak, że zbliżające się drugie forum inicjatywy Pasa i Szlaku oraz współpracy międzynarodowej, które odbędzie się w kwietniu bieżącego roku w Pekinie, będzie okazją do spotkań przedstawicieli obu stron na wysokim szczeblu, a co za tym idzie będzie możliwe wypracowanie nowych mechanizmów współpracy.

21 lutego: wysocy przedstawiciele Chin przyjechali do Laosu.

Chińska delegacja, składająca się z wysokiej rangi urzędników przyjechała do Laosu na rozmowy poświęcone budowie korytarza gospodarczego Chiny-Laos. Na czele delegacji stanął Ning Jizhe – wiceprzewodniczący Chińskiej Narodowej Komisji Rozwoju i Reform, który spotkał się między innymi z premierem Laosu - Thongloun Sisoulith, oraz wicepremierem - Somdy Douangdy, a

także ministrem planowania i rozwoju - Souphanh Keomixay. Przedstawiciele Chin udali się również na teren budowy kolei Chiny-Laos oraz głównej siedziby grupy odpowiedzialnej za budowę drogi ekspresowej łączącej Wientian z Vang Vieng.

22 luty: główna filipińska sieć telekomunikacyjna szuka innych dostawców 5G w związku z ostatnimi doniesieniami dotyczącymi firmy Huawei. Firma PLDT Inc. rozpoczęła rozmowy z innymi dostawcami na temat wdrożenia technologii 5G w związku z obawami dotyczącymi bezpieczeństwa usług oferowanych przez Huawei. Prezes i zarazem dyrektor generalny PLDT - Manuel V. Pangilinan, powiedział podczas konferencji prasowej, że telco prowadzi rozmowy w sprawie budowy infrastruktury 5G z trzema innymi dostawcami, a mianowicie Ericsson, Nokia i ZTE. Na obecnym etapie filipińska firma poprosiła wszystkie firmy łącznie z Huawei o przedstawienie planu budowy sieci 5G w różnych lokalizacjach oraz o przygotowanie kosztorysu. Manuel V. Pangilinan stwierdził, że amerykańskie doniesienia o tym, że firma Huawei może wykorzystywać sieć 5G do szpiegostwa są brane pod uwagę, dlatego jest on w stałym kontakcie z przedstawicielami chińskiej firmy, którzy zapewniają o transparentności swoich działań.

25 luty: indonezyjska wyspa Sulewisi czerpie korzyści ze współpracy z Chinami. Eksport centralnego Sulewisi w ciągu ostatnich pięciu lat wzrósł 16-krotnie, a wszystko dzięki chińskiej firmie Tsingshan produkującej stal, która rozpoczęła współpracę z indonezyjską firmą Bintang Delapan tworząc tym samym Park Industrialny Indonesia Morowali. Projekt został zapoczątkowany w 2013 roku na spotkaniu prezydenta Xi Jinpinga z ówczesnym prezydentem Indonezji - Susilo Bambang, poprzez podpisanie umowy o joint-venture. Biorąc pod uwagę fakt, że park przemysłowy jest uważany za jeden z elementów inicjatywy Pasa i Szlaku otrzymał on finansowanie od państwowego banku - China Development Bank.

27 luty: dziennikarze z Malezji i Indonezji złożyli wizytę w Xinjiangu. Grupa jedenastu dziennikarzy z Malezji i Indonezji odwiedziła w dniach 22-27 lutego region autonomiczny Xinjiang

w celu przeprowadzenia wywiadów z tamtejszą ludnością, aby zbadać w jaki sposób rozwija się region, a także jak jest wdrażana polityka przeciwdziałania ekstremizmowi. Odwiedzili między innymi ośrodki kształcenia i szkolenia zawodowego w Kaszgar, hrabstwie Shule i hrabstwie Hotan, gdzie byli pod wielkim wrażeniem przestronnych budynków i dobrze wyposażonych obiektów noclegowych. Ponadto wzięli udział w zajęciach w dwóch przedszkolach w miasteczku Naizerbag w Kaszgar, gdzie dzieci w wieku od trzech do sześciu uczęszczają za darmo. Dzieci uczą się zarówno chińskiego, jak i ujurskiego. Starszy redaktor indonezyjskiego dziennika Kompas - Nugroho Fery Yudho, był pierwszy raz w Xinjiangu i był pod wrażeniem warunków tam panujących. Z kolei Asmaliza Binti Mansor, pełniący funkcję asystenta redaktora w malezyjskiej gazecie Sinar Harian, zwrócił uwagę na dobry stan zabytkowych meczetów, w których muzułmanie mogą uczestniczyć w obrzędach religijnych. Większość dziennikarzy była pozytywnie zaskoczona warunkami panującymi w tym regionie autonomicznym, zwracając tym samym uwagę na to, że doniesienia o obozach dla muzułmanów tworzonych przez chińczyków nie są prawdziwe. Jako główny sposób na przeciwdziałanie rozwojowi ekstremizmu religijnego i terroryzmu przedstawiono obszerny program kształcenia zawodowego.

II. Polityka w ASEAN

1 luty: dwóch skazanych w Birmie dziennikarzy Reutera złożyło apelację do Sądu Najwyższego. Dziennikarze zostali skazani za posiadanie dokumentów zawierających tajemnice państwowe, na mocy ustawy z czasów kolonialnych. Podczas procesu zeznali, że badali przypadki ludobójstwa muzułmańskiej mniejszości etnicznej Rohingja, a dokumenty zostały im podłożone przez policjantów, którzy dokonali ich zatrzymania. Taką wersję wydarzeń potwierdził przed sądem jeden z policjantów - Moe Yan Naing, który właśnie wyszedł z więzienia, po tym jak skazano go na rok pozbawienia wolności za pogwałcenie dyscypliny policyjnej. Adwokaci dziennikarzy w uzasadnieniu apelacji napisali, że prokuratura nie przedstawiła wystarczających dowodów potwierdzających winę ich klientów.

1 luty: Facebook zablokował setki indonezyjskich kont powiązanych z grupą rozpowszechniającą fałszywe informacje. Firma Facebook usunęła liczne konta, strony i grupy na swoim portalu w Indonezji, po tym jak odkryto, że są powiązane z grupą Saracen, odpowiedzialną za szerzenie mowy nienawiści i fałszywych informacji. Działalność tej organizacji została odkryta przez Indonezyjską policję w 2016 roku, kiedy po raz pierwszy aresztowano trzech jej członków. Nathaniel Gleicher, pełniący funkcję szefa działu ds. bezpieczeństwa cybernetycznego w Facebook, poinformował, że członkowie Saracen wykorzystują Facebook'a do szerzenia dezinformacji w sprawie kluczowych debat publicznych w Indonezji.

2 luty: osiem osób zginęło w starciu filipińskiego wojska z organizacją terrorystyczną. Rzecznik filipińskiego wojska w zachodnim Mindanao, poinformował, że w trakcie wymiany ognia pomiędzy żołnierzami i członkami Abu Sajjafa zginęło trzech terrorystów i pięciu żołnierzy. Wojsko realizowało misję polegającą na znalezieniu osób zaangażowanych w działalność grupy terrorystycznej, zaangażowanej w atak terrorystyczny na katolicki kościół pod koniec ubiegłego miesiąca. Do walki obu stron doszło popołudniu w mieście Patikul w prowincji Sulu. Według ministra spraw wewnętrznych Filipin - Eduardo Año, zamach został przeprowadzony przez parę z Indonezji, która współpracowała z Abu Sajjafa.

4 luty: indonezyjskie wojsko domaga się większej ilości stanowisk państwowych. Generał Hadi Tjahjanto poinformował o prowadzonych pracach nad nowelizacją ustawy z 2004 roku, określającej warunki zatrudnienia żołnierzy na wysokich stanowiskach cywilnych. Zgodnie z obecnie obowiązującymi normami tylko emerytowani żołnierze mogą brać udział w wyborach i zajmować cywilne stanowiska państwowe w takich organach jak Państwowa Agencja Wywiadowcza, Narodowa Rada Obrony czy Narodowa Agencja Poszukiwań i Ratownictwa. Hadi Tjahjanto zwrócił uwagę, że rewizji zostanie poddany artykuł 43 ustawy w taki sposób, aby umożliwić aktywnym oficerom wojskowym obejmowanie funkcji cywilnych w państwie, dzięki czemu dodatkowe zatrudnienie znajdzie około 200 z 500 oficerów armii. Zmianie ma również ulec wiek emerytalny, a mianowicie zostanie zwiększony z 53 do 58 lat. Członkowie opozycyjnej

partii Gerindra skrytykowali plany nowelizacji ustawy, twierdząc, iż może to doprowadzić do konfliktu między armią i urzędnikami cywilnymi.

6 luty: parlament Birmy za powołaniem komisji konstytucyjnej. Członkowie obu izb birmańskiego parlamentu poparli wniosek liderki rządzącej partii, Narodowej Ligi na rzecz Demokracji – Aung San Suu Kyi, aby powołać komisję ds. konstytucji. W głosowaniu wzięło udział 611 osób z czego 414 poparło wniosek, przy wyraźnym sprzeciwie elit wojskowych. Na czele komisji stanie Tun Tun Hein, należący do NLD, a w jej skład będą wchodzić proporcjonalnie członkowie wszystkich partii politycznych w tym wojskowej Partii Unii Solidarności i Rozwoju. Obecnie obowiązująca ustawa zasadnicza została uchwalona w 2008 roku przez militarystyczny rząd, przez co jej zmiana wymaga zgody wojska, które posiada w parlamencie mniejszość umożliwiającą skuteczne prawo weta. Propozycja zmiany konstytucji i dalszej demokratyzacji państwa przez Aung San Suu Kyi jest prawdopodobnie związana z międzynarodową presją na Birnę, spowodowaną konfliktem wewnętrznym i łamaniem praw mniejszości etnicznych przez rząd.

6 luty: drugi szczyt Donald Trum i Kim Dzong Un odbędzie się w Wietnamie. Pierwszy szczyt liderów Stanów Zjednoczonych i Korei Północnej odbył się 12 czerwca ubiegłego roku w Singapurze. Od tego czasu przedstawiciele obu państw prowadzili negocjacje poświęcone dotychczas wypracowanym ustaleniom, jak również planom kolejnego szczytu. Donald Trump poinformował o zakończeniu negocjacji w sprawie drugiego szczytu który odbędzie się w dniach 27-28 lutego w Wietnamie. Już od dłuższego czasu to właśnie Wietnam był typowany przez specjalistów jako miejsce kolejnego spotkania liderów, ponieważ utrzymuje dobre kontakty zarówno z USA jak i Korea Północną.

7 luty: Facebook zablokował dostęp do portalu czterem grupom zbrojnym z Birmy. Amerykański gigant mediów społecznościowych poinformował, że od sierpnia ubiegłego roku zablokował setki użytkowników, stron i grup powiązanych ze zbrojnymi ugrupowaniami w Birnie w związku z oskarżeniami, że firma nie zapobiega rozpowszechnianiu szkodliwych treści, które mają wpływ na eskalację wewnętrznego konfliktu w tym państwie. Do grup objętych blokadą należą Armia Narodowego Sojuszu Demokratycznego Birmy, Arakańska Armia, Armia Niepodległości Kaczinu i Narodowa Armia Wyzwolenia Ta'ang, czyli cztery ugrupowania, które nie podpisały porozumienia o zawieszeniu broni z birmańską armią. Organizacje zajmujące się ochroną praw człowieka skrytykowały wybiórcze działania Facebook'a, zarzucając firmie dyskryminację mniejszości etnicznych na rzecz armii rządowej.

7 luty: Tajlandia zbada sprawę zniknięcia Wietnamczyka ubiegającego się o azyl. Władze Tajlandii zbadają sprawę zniknięcia pracownika radia Wolna Azja (Radio Free Asia), obywatela Wietnamu - Truong Duy Nhat, który złożył wniosek o azyl w Agencji ds. Uchodźców ONZ (UNHCR) w obawie przed aresztowaniem w styczniu bieżącego roku. Szef tajskiego Urzędu Imigracyjnego - Surachate Hakparn, poinformował, iż nie istnieją dowody na to, aby Wietnamczyk przekroczył granicę Tajlandii, ale istnieje prawdopodobieństwo, że zrobił to nielegalnie. Grupy walczące o prawa człowieka wezwały do wszczęcia postępowania w sprawie

zniknięcia dziennikarza po tym, jak radio Wolna Azja poinformowało o braku jakiegokolwiek kontaktu z Truong Duy Nhat, który w latach 2014-2015 został aresztowany przez władze Wietnamu za antyrządową propagandę.

8 luty: malezyjski wiceminister spraw zagranicznych został wezwany do rezygnacji ze stanowiska. Datuk Marzuki Yahya pełniący funkcję wiceministra spraw zagranicznych został wezwany przez polityków opozycji do rezygnacji ze stanowiska. Powodem jest jego fałszywe oświadczenie, iż jest absolwentem prestiżowego Uniwersytetu Cambridge w Wielkiej Brytanii, gdzie ukończył administrację w biznesie. Wiceminister odniósł się do zarzutów, tłumacząc, że został źle zrozumiany, ponieważ studiował na Międzynarodowym Uniwersytecie Cambridge w USA, który według informacji na swojej stronie internetowej nie posiada akredytacji władz oświatowych Stanów Zjednoczonych.

9 luty: król Tajlandii nie poparł kandydatury swojej siostry na premiera. Księżniczka Ubolratana Mahidol złożyła swoją kandydaturę na premiera z ramienia partii Thai Raksa Chart, związaną z obalonym premierem Thaksinem Shinawatrą. Jeszcze tego samego dnia król Maha Vajiralongkorn ogłosił, że jest to niezgodne z konstytucją, ponieważ członkowie rodziny królewskiej nie powinni się angażować w politykę. Księżniczka stwierdziła, że skoro zrzekła się swoich tytułów w latach 70. XX wieku, żeby móc poślubić obywatela Stanów Zjednoczonych, to nie powinno być żadnych przeszkód, aby mogła rozpocząć aktywność polityczną. Władze partii Thai Raksa Chart poparły jednak opinię króla i wycofały swoje poparcie dla księżniczki, która za pośrednictwem mediów społecznościowych podziękowała za poparcie i wycofała swoją kandydaturę.

9 luty: Indonezja przygotowuje się do wprowadzenia w życie nowych regulacji odnośnie produktów halal. Władze Indonezji przyjęły w 2014 roku ustawę, która nakłada na producentów obowiązek oznaczania wszystkich produktów, czy spełniają wymogi halal czy też nie. Nowe regulacje powinny wejść do października bieżącego roku, ale nadal ustawa czeka na podpis prezydenta Joko Widodo. Według specjalistów, obowiązek certyfikowania produktów halal zapewni dodatkowe wpływy do budżetu państwa w wysokości 1,6 mld USD rocznie. Wymóg etykietowania produktów będzie wprowadzany stopniowo i może potrwać od trzech do pięciu lat w przypadku produktów spożywczych i od pięciu do siedmiu lat dla produktów kosmetycznych i zdrowotnych. Szacuje się, że do 2022 roku wartość rynku halal w Indonezji wzrośnie do 427 mld USD z czego połowę będą stanowić produkty spożywcze.

11 luty: malezyjski sąd apelacyjny przesunął termin rozprawy byłego premiera. Sąd w Malezji odroczył proces Najiba Razaka, oskarżonego o kradzież 4,5 mld USD z państwowego funduszu inwestycyjnego 1MDB, w oczekiwaniu na decyzję w sprawie apelacji odnośnie decyzji sądu niższej instancji, aby przenieść część rozpatrywanych zarzutów do Sądu Najwyższego w Kuala Lumpur. Nie podano nowej daty rozpoczęcia postępowania, ale zdaniem prokuratora V. Sithambaram opóźnienie potrwa maksymalnie dwa tygodnie.

11 luty: prezydent Filipin chce zmiany nazwy państwa. Rodrigo Duterte opowiada się za zmianą nazwy państwa, aby ostatecznie zerwać z kolonialną historią państwa. Zaproponował, żeby państwo nazwać „Maharlika”, co po filipińsku oznacza szlachetność. Kraj był hiszpańską kolonią przez 300 lat, a jego obecna nazwa wywodzi się od króla Filipa II. Marszałek senatu - Tito Sotto, stwierdził, że tego rodzaju zmiana wymagałaby gruntownej zmiany konstytucji, co mogłoby doprowadzić do destabilizacji państwa. Zmianę nazwy państwa proponował też trzy dekady temu Ferdinand Marcos, który został obalony w pokojowym powstaniu.

12 luty: birmańska policja stłumiła protest Karenów. Ponad 3 tys. przedstawicieli mniejszości etnicznej Karenów zgromadziło się w stolicy stanu Kaja – Lwaingkaw, gdzie zorganizowano protest przed pomnikiem generała Aung Sana, który był głównym architektem porozumienia

z 1947 poświęconego mniejszościom etnicznym. Jeden z liderów protestu - Khun Thomas, zwrócił uwagę, że manifestacja nie jest wymierzona w ojca obecnej Radczyni Stanu, ale jest wyrazem sprzeciwu wobec niedotrzymania przez rząd warunków porozumienia. Protest został stłumiony przez birmańską policję przy użyciu gumowych kul, gazu łzawiącego i amatek wodnych. Yanghee Lee, pełniąca funkcję specjalnego przedstawiciela ONZ ds. praw człowieka w Birmie, potępiła brutalną reakcję policji, argumentując, że rząd powinien szanować prawo wszystkich ludzi do pokojowego gromadzenia i wyrażania swoich poglądów w kwestiach, które ich dotyczą.

12 luty: Tajlandia zawieszka jeden z kanałów telewizyjnych powiązanych z byłym premierem przed nadchodzącymi wyborami. Krajowa Komisja Radiofonii i Telewizji zawiesiła licencję kanału telewizyjnego Voice TV na 15 dni, ponieważ w dwóch programach (Tonight Thailand i Wake Up News) rozpowszechniano informacje mogące doprowadzić do podziałów społecznych i zaszkodzić bezpieczeństwu państwa. Voice TV należy do dwójki dzieci byłego premiera - Thaksin Shinawatra, obalonego w 2006 roku. Natomiast w wymienionych programach telewizyjnych pojawiły się wywiady przeprowadzone z kandydatami na stanowisko premiera z partii Phuea Thai. Prezes kanału Voice TV uważa decyzję Krajowa Komisja Radiofonii i Telewizji za bezpodstawną i będzie się domagał odszkodowania w wysokości 3,19 mln USD.

12-14 luty: minister spraw zagranicznych Wietnamu przybył do Korei Północnej. Wietnamski wicepremier i minister spraw zagranicznych - Phạm Bình Minh, przyjechał do Korei Północnej na dwudniową wizytę, podczas której spotkał się ze swoim odpowiednikiem - Ri Yong Ho. Politycy uzgadniali szczegóły dotyczące drugiego szczytu liderów Stanów Zjednoczonych i Korei Północnej, który ma się odbyć pod koniec lutego w Wietnamie.

13 luty: birmańscy studenci zostali skazani za udział w proteście. Siedmiu studentów zostało skazanych na trzy miesiące więzienia i ciężkie roboty za udział w proteście na kampusie uniwersyteckim w Mandalaj, podczas którego spalono portrety urzędników państwowych (m.in. ministra bezpieczeństwa i spraw wewnętrznych, rektora uniwersytetu i ministra regionu

Mandalaj). Studenci w ten sposób zaapelowali do władz o zwiększenie bezpieczeństwa na uniwersytecie, po tym jak jeden ze studentów został zamordowany.

14 luty: filipińska dziennikarka została wypuszczona z aresztu po wpłaceniu kaucji.

Agenci Federalnego Biura Śledczego aresztowali szefową internetowego portalu informacyjnego Rapler - Maria Ressa, którą oskarżono o zniesławienie w jednym z materiałów opublikowanych w serwisie, za co grozi do 12 lat pozbawienia wolności. Skargę złożył biznesmen Wilfredo Keng w 2017 roku, a zarzuty dotyczą tekstu opublikowanego w 2012 roku i aktualizowanego dwa lata później, z którego wynikało, że Wilfredo Keng był zamieszany w handel ludźmi i narkotykami. Ponadto, w 2015 roku portal Rapler i jego szefowa zostali oskarżeni o próbę uchylecia się od zapłaty podatku od wpływów w wysokości 3 mln USD, za co grozi grzywna i kara pozbawienia wolności do 10 lat. Należy podkreślić, że Maria Ressa jest jednym z głównych krytyków administracji prezydenta Rodrigo Duterte oraz polityki przez niego prowadzonej. Szefowa Raplera oświadczyła, że ustawa o cyberprzestępczości, a co za tym idzie o zniesławieniu w Internecie nie obowiązywała w momencie ukazania się artykułu, w związku z którym postawiono jej zarzuty. Oskarżyła rząd o nadużycie władzy, mające na celu wyeliminowanie jej ze sfery publicznej. W wyniku natychmiastowej krytyki międzynarodowej, zwłaszcza ze strony Departamentu Stanu USA, pozwolono oskarżonej opuścić areszt po wpłaceniu kaucji w wysokości 1908 USD. Rzecznik prezydenta Filipin - Salvador Panelo, oświadczył, iż sprawa zniesławienia nie ma nic wspólnego z rządem, a co za tym idzie Rodrigo Duterte nie jest w nią zaangażowany.

15 luty: sąd w Birmie skazał na śmierć zabójców doradcy Aung San Suu Kyi.

Sąd w Rangun skazał na śmierć Kyi Lina i Aung Win Zawa za zabójstwo doradcy Radczyni Stanu Birmy - Ko Ni, dokonanego 29 stycznia 2017 roku na międzynarodowym lotnisku w stolicy państwa. Trzeci współnik zabójców - Zeyar Phyo, został skazany na karę 5 lat pozbawienia wolności za sfinansowanie zamachu, natomiast Aung Win Htun został skazany na 3 lata pozbawienia wolności za pomoc Aung Win Zawowi w unikaniu aresztowań. Przypuszcza się, że piąty podejrzany, Aung Win Khine, brat Aung Win Htuna i Aung Win Zawa, zaplanował zamach. Pozostaje on jednak wciąż na wolności, a Interpol wydał międzynarodowy list gończy. Ko Ni był uważany za głównego przedstawiciela muzułmanów w Birmie i przypisywano mu duży wkład w budowę pozycji Aung San Suu Kyi jako liderki państwa na stanowisku Radczyni Stanu.

16 luty: w Tajlandii odbyły się manewry wojskowe Złota Kobra.

W ćwiczeniach wojskowych zorganizowanych u wybrzeży tajskiej prowincji Sattahip na Morzu Adamańskim wzięli udział między innymi żołnierze z Tajlandii, Stanów Zjednoczonych i Korei Południowej. W ramach manewrów żołnierze różnych jednostek (piechota, marynarka i siły powietrzne) wspólnie realizowali operacje, polegające na desancie i zabezpieczeniu terytorium. W ćwiczenia zaangażowane były zarówno okręty jak i amfibie oraz lotnictwo. W tegorocznej edycji wzięło udział ponad 3000 żołnierzy ze Stanów Zjednoczonych.

16 luty: filipiński sąd odrzucił wniosek Raplera o odrzucenie pozwu w sprawie oszustw podatkowych. Sąd apelacyjny odrzucił wniosek internetowej firmy medialnej Rapler o odrzucenie oskarżeń o uchylanie się od płacenia podatków. Prezesem Raplera jest Maria Ressa, znana z częstej krytyki działań prezydenta Rodrigo Duterte, która została aresztowana w tym miesiącu, ale zwolnioną ją po wpłaceniu kaucji. Departament Sprawiedliwości Filipin oskarżył Raplera

o uchylenie się od wpłacenia podatku w wysokości około 3 mln USD w 2015 roku, za co grozi pani prezes kara grzywny i 10 lat pozbawienia wolności.

17 luty: w Indonezji odbyła się druga debata kandydatów na prezydenta. Urzędujący prezydent Joko Widodo wziął udział w 90-minutowej debacie ze swoim kontrkandydatem Prabowo Subianto, a skupili się tym razem na kwestiach ekonomicznych. Joko Widodo wymienił swoje osiągnięcia od objęcia najwyższego urzędu w państwie w 2014 roku, wśród których znalazła się między innymi budowa 191 tys. km dróg i 58 tys. km kanałów irygacyjnych. Ponadto zapowiedział szereg projektów infrastrukturalnych takich jak porty morskie i lotnicze, nad którymi pracuje już jego administracja. Prabowo Subianto skrytykował swojego oponenta, podkreślając, że wiele projektów jest realizowanych bez wystarczających studiów wykonalności, do prowadzi do niepotrzebnych strat w budżecie państwa. Była to druga z pięciu debat zaplanowanych przed wyborami, które odbędą się 17 kwietnia bieżącego roku. Kolejna, trzecia debata zostanie przeprowadzona 17 marca, ale póki co Joko Widodo prowadzi w sondażach.

18 luty: wojskowy rząd Tajlandii nie wyraził zgody na obniżenie budżetu obronnego. Junta nie zgodziła się na wdrożenie w życie planu opozycji politycznej polegającego na obniżeniu o 10% budżetu obronnego, który w 2019 roku wyniesie 7 mld USD i wycofania obowiązku służby wojskowej. Tajlandia jest wśród państw Azji Południowo-Wschodniej liderem jeżeli chodzi o wydatki na uzbrojenie. W 2017 roku przyjęto wiadomość o zakupie od Chin trzech łodzi podwodnych klasy Yuan za 393 mln USD każda, dwunastu czołgów VT-4 za 70 mln USD oraz dziesięciu czołgów VT-4s za 58 mln USD. Członkowie partii Pheu Thai, blisko związanej z byłym premierem (Thaksin Shinawatra) zadeklarowała, że po wygranych wyborach zarówno obniży budżet na obronność, a także ograniczy pobór do wojska.

18 luty: Malezja nie przedłuży zakazu na wydobycie boksytu. Rząd Malezji wprowadził w 2016 roku trzyletni zakaz jakiegokolwiek wydobycia boksytu, po tym jak w 2015 roku dramatycznie wzrosło wydobycie tego surowca (pod koniec 2015 roku wydobywano 3,5 mln ton miesięcznie), co doprowadziło do dużego zanieczyszczenia wód. Ministerstwo Bogactw Naturalnych i Środowiska poinformowało, że nie przedłuży zakazu, który wygaśnie z dniem 31 marca bieżącego roku. Dodano, iż dzięki nowym uregulowaniom prawnym i zwiększeniu liczby kontroli rząd zadba o ochronę środowiska. Boksyt był głównie eksportowany do Chin, ponieważ jest potrzebny do produkcji aluminium.

19 luty: Indonezja otworzy swoje przedstawicielstwo w Singapurze. Rząd Indonezji poinformował, że otworzy swoje biuro w Singapurze, aby zwiększyć ilość inwestycji z tego kraju.

Singapur był w 2018 roku źródłem 34,4% wszystkich inwestycji zagranicznych w Indonezji o łącznej wartości 9,19 mld USD. Według specjalistów z Dżakarty jest to zaledwie 10% potencjału singapurskich inwestycji, dlatego otwarcie biura ma na celu zapewnienie wsparcia inwestorom, którzy są zainteresowani indonezyjskim rynkiem. Według Rady ds. Koordynacji Inwestycji w Indonezji w 2018 roku odnotowano ogólny wzrost inwestycji o 4,1% w porównaniu do roku poprzedniego, ale liczba inwestycji zagranicznych spadła o 8,8% w porównaniu do 2017 roku. Wiceprzewodnicząca indonezyjskiej Izby Handlowo-Przemysłowej, Shinta Widjaja Kamdani, wyraziła wątpliwości odnośnie powołania nowego biura w Singapurze. Jej zdaniem obowiązki singapurskiej placówki będą się pokrywały zadaniami Rady ds. Koordynacji Inwestycji oraz Indonezyjskiego Centrum Promocji Inwestycji.

20 luty: malezyjskie Ministerstwo Obrony straciło ponad 118 mln USD na umowach zamiany gruntów. Minister obrony Malezji - Mohamad Sabu, poinformował o wynikach raportu Komitetu Zarządzania ds. Nadzoru, Zamówień i Finansów, kierowanego przez Ambrina Buanga, z którego wynika, że resort poniósł straty w wysokości ponad 118 mln USD. Kontrola objęła swoim zasięgiem 16 transakcji wymiany gruntów o powierzchni 2932 akrów i łącznej wartości 3,5 mld USD. Z raportu wynika, że większość projektów zostało wdrożonych bez wystarczającego przygotowania, a także wybór firm developerskich odbył się bez należytej staranności. Zawiadomienie w tej sprawie zostanie złożone do Komisji Antykorupcyjnej, która dokładnie zbada wszystkie nieprawidłowości, oraz ustali kto przyczynił się do strat Ministerstwa Obrony.

21 luty: Indonezja planuje ustanowienie łowisk na północ od wysp Natuna. Indonezyjski Minister Koordynator ds. Morskich - Luhut Pandjaitan, poinformował, że rząd planuje zbudować port rybacki oraz magazyn chłodniczy na jednej z wysp Natuna położonych na Morzu Północnonatuńskim do końca trzeciego kwartału 2019 roku. Działania te mają na celu zabezpieczenie swoich interesów oraz ograniczyć połowy na wodach wokół wysp statków chińskich i wietnamskich. Dodano, że państwa te mogą korzystać z łowisk w pobliżu wysp Natuna, jeżeli zainwestują we własną infrastrukturę rybacką na tych wyspach. Wyspy leżą w wyłącznej strefie ekonomicznej Indonezji i w przeszłości były zaliczane do basenu Morza Południowochińskiego, ale w lipcu 2017 roku indonezyjskie MSZ poinformował o utworzeniu nowego obszaru geograficznego, co zostało oficjalnie skrytykowane przez ChRL. Władze Indonezji podtrzymują swoje stanowisko, że nie są stroną w sporze terytorialnym na tym Morzu Południowochińskim, ale nie mogą dopuścić do eksploatacji własnych łowisk przez obce państwa. Nazwa Morza Północnonatuńskiego nie została nigdy oficjalnie zatwierdzona, a Chiny utrzymują, że te wody znajdują się w strefie wyznaczonej przez linię dziewięciu kresek, do której roszczą sobie prawa.

22 luty: Aung San Suu Kyi nie weźmie udziału w konferencji ONZ w Genewie. Birma będzie reprezentowana przez ministra ds. współpracy międzynarodowej - Kyaw Tin, podczas konferencji dotyczącej rozbrojenia, na której będzie panel poświęcony kryzysowi związanego z muzułmańską mniejszością etniczną Rohingja. Sekretarz Generalny ONZ - Antonio Guterres, liczył na spotkanie z Rzeczniczką Stanu Birmy, która jest liderem państwa i ma decydujący

wpływ na sytuację wewnętrzną w kraju. Rzecznik rządu - Zaw Htay, nie podał żadnych informacji, które wytłumaczyłyby nieobecność Aung San Suu Kyi w Genewie.

22 luty: Aung San Suu Kyi zwróciła się do przedsiębiorców o zwiększenie inwestycji w Arakanie. Podczas swojej wizyty w stanie Arakan na targach inwestycyjnych w Ngapoli, zorganizowanych przez Japonię, Aung San Suu Kyi zwróciła się do inwestorów o zwiększenie inwestycji w tym regionie. Podkreśliła, że w ostatnim czasie uwaga społeczności międzynarodowej jest skupiona głównie wokół kryzysu związanego z muzułmańską mniejszością etniczną Rohingja, co ma negatywny wpływ na ten region i przyczyniło się do zmniejszenia inwestycji zagranicznych. Na targach byli obecni głównie przedsiębiorcy z Japonii, Korei Południowej i innych państw azjatyckich, co wyraźnie świadczy o ochłodzeniu relacji Birmy z Zachodem.

22 luty: światowy organ do walki z praniem pieniędzy wpisał Kambodżę na szarą listę. Grupa Specjalna ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) umieściła Kambodżę na tzw. szarej liście państw, które w sposób niewystarczający kontrolują transakcje finansowe. Decyzja została podjęta w oparciu o wyniki raportu oceniającego politykę rządu w walce z praniem brudnych pieniędzy, a także finansowaniem terroryzmu. Wynika z niego, że wymiar sprawiedliwości w dużym stopniu jest skorumpowany, służby specjalne nie są wykorzystywane w należyty sposób, a co za tym idzie brakuje odpowiedniej kontroli nad kasynami i firmami deweloperskimi, które są często wykorzystywane do nielegalnych operacji finansowych. Jeżeli władze Kambodży nie wprowadzą gruntownych zmian, jeżeli chodzi o poprawę sytuacji w państwie, może to doprowadzić do ograniczenia pomocy finansowej i inwestycji zagranicznych. Biorąc pod uwagę fakt, że Unia Europejska dąży do wycofania preferencyjnego statusu Kambodży w handlu w związku z łamaniem praw człowieka, kolejne restrykcje mogą poważnie zaszkodzić gospodarce państwa.

23 luty: birmańskie wojsko ostrzega rząd przed zmianami konstytucji. Armia zwróciła się do Narodowej Ligii na Rzecz Demokracji z Aung San Suu Kyi na czele, żeby nie kontynuować procesu mającego na celu zmianę konstytucji uchwalonej w 2008 roku, ponieważ doprowadzi to do otwartego konfliktu między wojskiem i rządem, co pogłębi tylko destabilizację, biorąc pod uwagę kryzys dotyczący mniejszości etnicznych. W panelu odpowiedzialnym za dokonanie rewizji ustawy zasadniczej zasiądzie łącznie 45 osób, z czego 18 członków będzie pochodziło z NLD, 8 z armii, a reszta będzie podzielona pomiędzy pozostałe partie polityczne. Według generała Tun Tun Nyi, 45 osób to jest niewystarczająca liczba, żeby dokonać rzeczowej oceny i zmiany konstytucji.

25 luty: prezydent Indonezji obiecał 30 mld USD dla obszarów wiejskich jeśli wygra wybory. Prezydent Joko Widodo zobowiązał się do przekazania niemal 30 mld USD w ciągu kolejnych pięciu lat jeżeli wygra nadchodzące wybory w kwietniu. Zgodnie z programem rozwoju

obszarów wiejskich, który został właśnie ogłoszony, do końca 2019 roku administracja rządowa przekazałaby 18,36 mld USD, natomiast jeżeli Joko Widodo wygra wybory to kwota dotacji wzrośnie do 28,54 mld USD. Istnieją jednak duże obawy związane z korupcją, która jest najbardziej powszechna właśnie na obszarach wiejskich. W ubiegłym roku przeprowadzono ponad 181 postępowań w sprawie korupcji.

27 lutego: w stolicy Indonezji zostanie otwarta pierwsza linia metra. W przyszłym miesiącu w Dżakarcie zostanie otwarta pierwsza linia metra, która ma przyczynić się do rozwiązania głównych problemów miasta. Stolica zmagająca się z dużym zanieczyszczeniem powietrza wynikającym z tego, że jest trzecim najbardziej zatłoczonym miastem na świecie, a kierowcy rocznie spędzają średnio 184 h w korkach. Projekt metra pierwszy raz został poruszony już w latach 80-tych ale dopiero w 2013 roku rozpoczęto prace. Pierwsza linia za kwotę 1,2 mld USD połączy trzynastą stację na odcinku 16 km, a według szacunków będzie przewozić 170 tys. pasażerów dziennie. Druga faza projektu stanowiąca połączenie z północną częścią miasta ma zostać otwarta w 2020 roku. Metro w Dżakarcie jest jednym z elementów projektów infrastrukturalnych prezydenta Joko Widodo o łącznej wartości 350 mld USD.

27 lutego: Trybunał Konstytucyjny Tajlandii podejmie decyzję w sprawie przyszłości partii Thai Raksa Chart na początku marca. Trybunał Konstytucyjny Tajlandii stwierdził, że dysponuje wystarczającym materiałem dowodowym, aby orzec czy należy rozwiązać partię Thai Raksa Chart za to, że zgłosiła kandydaturę księżniczki Ubolratana Mahidol na stanowisko premiera w najbliższych wyborach powszechnych. Decyzja w tej sprawie zostanie podjęta 7 marca bieżącego roku.

27 lutego: w Birmie odbył się masowe zgromadzenie popierające zmianę konstytucji. W centrum Rangun odbył się protest aktywistów prodemokratycznych, którzy popierają inicjatywę Radczynie Stanu – Aung San Suu Kyi, polegającą na zmianie konstytucji z 2008 roku, która zapewnia armii dominującą rolę w państwie. Parlament, w którym większość posiada Narodowa Liga na Rzecz Demokracji, przegłosował już powołanie komisji, której zadaniem będzie rewizja ustawy zasadniczej. Głosowanie przebiegło jednak przy zdecydowanym sprzeciwie wojskowych, a generał Tun Tun Nyi udzielił wywiadu, w którym otwarcie stwierdził, iż powołanie komisji jest niezgodne z konstytucją. Najprawdopodobniej zmianie ulegnie art. 436, zapewniający armii mniejszość w parlamencie wymaganą do skutecznego weta w przypadku głosowania nad zmianą zapisów ustawy zasadniczej.

27 lutego: prokuratorzy z Tajlandii zdecydują po wyborach o wszczęciu postępowania przeciwko jednemu z liderów politycznych. Thanathorn Juangroongruangkit, miliarder, który dorobił się na handlu częściami samochodowymi rozpoczął w ostatnim czasie karierę polityczną jako lider Future Forward Party. Grozi mu jednak kara do pięciu lat pozbawienia wolności za post opublikowany rok temu na portalu społecznościowym Facebook, w którym krytykował rządy junty. Wichian Thanompichai, pełniący funkcję dyrektora generalnego Biura Postępowań

Karnych, poinformował, że sprawa jest objęta śledztwem, ale zarzuty będą mogły być postawione dopiero po wyborach w okolicach 26 marca.

27 luty: w Wietnamie rozpoczął się drugi szczyt liderów USA i Korei Północnej. Donald Trum i Kim Dzong Un spotkali się w Hanoi na drugim szczycie, którego głównym tematem będzie denuklearyzacja Korei Północnej. Ostatnie spotkanie liderów tych państw odbyło się rok temu w Singapurze.

28 luty: tajski parlament przyjął nową ustawę dotyczącą prawa cybernetycznego. Parlament w Tajlandii wydał kontrowersyjne prawo cybernetyczne pozwalające rządowi na większą kontrolę informacji i urządzeń elektronicznych obywateli. Zgodnie z nową ustawą, która ma na celu zapobieganie atakom hakerskim na rządowe strony internetowe i bazy danych, urzędnicy państwowi będą mieli prawo dostępu do informacji od wszystkich obywateli, a także będą mogli konfiskować urządzenia elektroniczne na okres do 30 dni. Ponadto władze będą mogły przechwytywać informacje online bez nakazu sądowego, a ich działania nie będą mogły być przedmiotem odwołania.

28 luty: Indonezja i Australia podpiszą na początku marca długo wyczekiwaną umowę handlową. Indonezyjski minister handlu - Enggartiasto Lukita i jego australijski odpowiednik - Simon Birmingham, mają podpisać porozumienie handlowe 4 marca w Dżakarcie. Negocjacje dotyczące porozumienia przeciągały się z powodu australijskich planów przeniesienia swojej ambasady z Tel Awiwu do Jerozolimy, podobnie jak to uczyniły Stany Zjednoczone w ubiegłym roku. Pakt będzie obejmował lepszy dostęp dla australijskich hodowców bydła i owiec do mieszkańców Indonezji, a także australijskich uniwersytetów, dostawców usług zdrowotnych i przemysłu górniczego do indonezyjskiego rynku. Z kolei łatwiejszy dostęp do australijskiego rynku ma na celu pobudzenie indonezyjskiego przemysłu motoryzacyjnego oraz tekstylnego, jak również ma się przyczynić do zwiększenia eksportu drewna, elektroniki i produktów leczniczych. Umowa była przedmiotem negocjacji od 2010 roku, a miała zostać podpisana pod koniec ubiegłego roku. Sfinalizowanie umowy zostało odroczone ze względu na oświadczenie premiera Scotta Morrisona, który zaproponował przeniesienie australijskiej ambasady do Jerozolimy.

KOMENTARZ:

1. **Nadchodzące wybory w Tajlandii zaplanowane ostatecznie na 24 marca przyniosły duże zamieszanie na scenie politycznej.** Do najważniejszego wydarzenia w ostatnim czasie z pewnością należy zaliczyć kandydaturę księżniczki Ubolratana Mahidol na premiera z ramienia niewielkiej, populistycznej partii Thai Raksa Chart, związanej z obalonym w 2006 roku premierem Thaksinem Shinawatrą. Księżniczka jest najstarszą córką króla Bhumibola Adulyadeja, który zmarł półtora roku temu. Po tym jak poślubiła

obywatela USA w 1972 roku zrzekła się tytułu księżęcego i zamieszkała w Stanach Zjednoczonych. Jednak po rozwodzie w 1998 roku wróciła do Tajlandii i znów zaczęła uczestniczyć w życiu dworu. Jednak jej młodszy brat i obecny król Tajlandii - Maha Vajiralongkorn, nie poparł kandydatury swojej siostry, argumentując, że zgodnie z konstytucją członkowie rodziny królewskiej nie mogą być wykorzystywani w kampanii wyborczej przez partie polityczne. Ostatecznie księżniczka musiała się pogodzić z tym, że nie będzie w stanie rozpocząć kariery politycznej, ponieważ Komisja Wyborcza nie umieściła jej na liście kandydatów na premiera. Konsekwencje tej kandydatury okazały się jednak jeszcze większe dla samej partii Thai Raksa Chart, którą zaskarżył do Trybunału Konstytucyjnego przewodniczący Komisji Wyborczej - Ittiporn Boonpracong. Trybunał po zapoznaniu się z materiałem dowodowym oświadczył, że zajmie się sprawą partii Thai Raksa Chart, której teraz grozi rozwiązanie. Decyzja ma zostać ogłoszona na początku marca więc bardzo prawdopodobne, że nie weźmie ona udziału w wyborach, a co za tym idzie jej członkowie nie będą mogli dalej ubiegać się o miejsca w rządzie.

Na uwagę zasługują również doniesienia o planowanym postępowaniu wobec lidera Future Forward Party - Thanathorn Juangroongruangkit. Wichian Thanompichai, pełniący funkcję dyrektora generalnego Biura Postępowań Karnych, poinformował, że jest prowadzone postępowanie przeciwko liderowi Future Forward Party w sprawie posta opublikowanego na portalu społecznościowym Facebook, w którym krytykował rządy junty. Grozi mu za to kara pięciu lat pozbawienia wolności na mocy ustawy dotyczącej publikowania fałszywych informacji w Internecie, które mogą wyrządzić szkody państwu. Przed uchwaleniem tej ustawy pojawiały się głosy, że będzie ona stosowana wobec osób sprzeciwiającym się rządowi junty i bardzo prawdopodobne, że może to być taki właśnie przypadek. Co prawda, Thanathorn Juangroongruangkit będzie mógł wystartować w wyborach zaplanowanych na 24 marca, ponieważ według Wichiana Thanompichaia zarzuty, o ile będzie to możliwe na podstawie materiału dowodowego, zostaną mu postawione najwcześniej 26 marca. Same doniesienia o prowadzonym postępowaniu mogą jednak znacząco wpłynąć na spadek poparcia dla tego polityka i jego ugrupowania. Najwidoczniej kontrola Internetu w obecnej formie nie wystarcza rządowi w Tajlandii, ponieważ właśnie przyjęta została kolejna ustawa dotycząca prawa cybernetycznego. Pozwala ona na większą kontrolę informacji i urządzeń elektronicznych obywateli. Zgodnie z nową ustawą, która ma na celu zapobieganie atakom hakerskim na rządowe strony internetowe i bazy danych, urzędnicy państwowi będą mieli prawo dostępu do informacji od wszystkich obywateli, a także będą mogli konfiskować urządzenia elektroniczne na okres do 30 dni. Ponadto rząd będzie mógł przechwytywać informacje online bez nakazu sądowego, a ich działania nie będą podlegały jakiegokolwiek formie odwołania.

- 2. Wątpliwości dotyczące firmy Huawei pojawiły się również w Azji Południowo-Wschodniej.** Nawet jeden z głównych sojuszników Chin od czasu przejścia prezydentury przez Rodrigo Duterte – Filipiny, nabrały podejrzeń co do sposobu działania firmy Huawei. Świadczy o tym fakt, że główna filipińska sieć telekomunikacyjna szuka alternatywnych dostawców usługi 5G. Prezes

i zarazem dyrektor generalny PLDT - Manuel V. Pangilinan, powiedział podczas konferencji prasowej, że telco prowadzi rozmowy w sprawie budowy infrastruktury 5G z trzema innymi dostawcami, a mianowicie Ericsson, Nokia i ZTE. Oferta Huawei nadal jest brana pod uwagę, dlatego przedstawiciele PLDT są w stałym kontakcie z pracownikami Huawei, którzy zapewniają o transparentności swoich działań. Bez wątplenia należy jednak stwierdzić, że amerykańskie ostrzeżenia, jakoby Huawei za pośrednictwem swojego sprzętu i usług internetowych szpiegował użytkowników dla rządu w Pekinie odniosły skutek. Albowiem ekspansja Huawei na zagraniczne rynki została w dużej mierze spowolniona, a firma musi się liczyć z dodatkowymi kosztami marketingowymi, aby poprawić swój wizerunek.

Pod koniec ubiegłego miesiąca swoje wątpliwości zgłosiła również Malezja. Gobind Singh Deo, pełniący funkcję ministra komunikacji i multimedii, poinformował o powołaniu komisji, której zadaniem będzie opublikowanie raportu w sprawie chińskiej firmy Huawei i budowy przez nią infrastruktury 5G w Malezji. Na podstawie tego raportu rząd podejmie decyzję, czy realizacja tego projektu przez chińską firmę nie zagraża bezpieczeństwu telekomunikacyjnemu w państwie.

Kluczową kwestią, biorąc pod uwagę przyszłość firmy Huawei w Azji Południowo-Wschodniej mogą się jednak okazać koszty, a nie kwestie bezpieczeństwa. Oferta chińskiej firmy jest średnio niższa o 10% od pozostałych konkurentów jeżeli weźmiemy pod uwagę ofertę technologii mobilnej piątej generacji – 5G. Tym bardziej, że większość z tych państw nie dysponuje odpowiednią infrastrukturą dla technologii informacyjno-komunikacyjnych.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

